

EBA 2020. aasta tööprogramm

KOMMENTEERITUD KOKKUVÕTE

Sissejuhatus

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määruse (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA), kohaselt esitatakse EBA tööprogrammis terviklik ülevaade asutuse eesmärkidest ja tegevustest lähiaastateks kooskõlas selle volitustega.
2. EBA tööprogrammi kavandamine on väga oluline selle strateegia rakendamiseks ja ülesannete prioriseerimiseks, mis käib käsikäes ressurside eraldamisega. EBA tööprogramm koosneb iga-aastastest ja mitmeaastastest tööprogrammidest.
3. 2020.–2022. aasta mitmeaastases tööprogrammis määratletakse strateegilised prioriteedid, mis EBA on ettepanekuna esitanud lähiaastateks, ning selles võetakse kokku määruses sätestatud volitustest ja asjakohastest ELi pangandussektori õigusaktidest tulenevad peamised eesmärgid.
4. Igat strateegiavaldkonda täiendavad iga-aastase tööprogrammi kohased tegevused, milles kirjeldatakse üksikasjalikult ülesandeid, mis tuleb aasta jooksul täita, ja selleks vajalikke ressursse. See tagab läbipaistvuse ja aruandekohustuse EBA sidusrühmade ees ning seostab asutusesiseselt igapäevast tööd ja protsesse strateegiavaldkondadega.

Riskivähendusmeetmete paketi kasutuselevõtu ja ülemaailmse standardi rakendamise toetamine ELis

5. 2020. aastal tegeleb EBA intensiivselt riskivähendusmeetmete paketist tulenevate volitustega, et koostada teise astme õigusaktid, mis on vajalikud uue kapitalinõuete direktiivi, kapitalinõuete määruse ja pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi rakendamiseks koos investeerimisühingute direktiivi / investeerimisühingute määruse korra ja pandikirjade direktiivi kehtestamisega. Need regulatiivsed muudatused järgivad selgeid tegevuskavu ning seavad eesmärgiks i) vähendada ülemäärast finantsvõimendust, ii) käsitleda pikaajalise finantseerimise riski, iii) käsitleda tururiske, suurendades raamistiku riskitundlikkust ja soodustades proportsionaalsust, ning iv) kergendada nõuete täitmise koormust väiksematele asutustele.
6. Üheks peamiseks valdkonnaks saab riskitundlikumate tururiski nõuete rakendamine, mis järgivad Baseli komitee tehtud tööd kauplemisportfelli põhjalikul läbivaatusel (FRTB). Muudatustega i) kehtestatakse selgemad reeglid kohaldamise ulatusele, et vältida õiguslikku arbitraazi, ii) suurendatakse proportsionaalsust ning iii) tugevdatakse sisemudelite kasutamise tingimusi, et tõhustada järjepidevust ja riskikaalude võrreldavust pankade vahel. EBA esitas esmalt oma kaalutlused peamiste rakendamisaspektide kohta, mida tururiski ja vastaspoole krediidiriski uutelt meetoditelt oodatakse, oma aruteludokumendis tururiski ja vastaspoole krediidiriski muudetud raamistike rakendamise kohta ELis, mis avaldati 18. detsembril 2017. EBA tegevus¹ selles valdkonnas on jagatud neljaks etapiks. 2020. aastal nähakse ette rakendada aruandlusnõuded (FRTB standardmeetod) ning sisemudeli meetodi ja valuutariskile või kaubariskile avatud kauplemisportfelli mittekuuluvate positsioonide FRTB läbivaatuste olulised osad.

¹ EBA tegevuskava tururiski ja vastaspoole krediidiriski uute meetodite kohta: <https://eba.europa.eu/documents/10180/2844544/EBA+roadmap+for+the+new+market+and+counterparty+credit+risk+approaches.pdf>

7. Teine oluline põhiprioriteet on EBA sisereitingupõhise (IRB) tegevuskava viimistlemine² krediidiriski miinimumkapitalinõuete arvutamiseks. Eesmärk on lahendada kapitalinõuete liigse erinevuse probleemid, mis tulenevad sisemudelite kohaldamisest. Selle tegevuskava valmimise eesmärk on täiustada Euroopa asutuste sisemiste riskihinnangute ja kapitalinõuete stabiilsust ja võrreldavust ning parandada mudelite ja nende tulemuste läbipaistvust, et taastada usaldus IRB mudelite kasutamise suhtes. Seega näeb tegevuskava ette kolm tegevussuunda: i) IRB meetodi regulatiivsete sätete läbivaatamine, mis hõlmab ka krediidiriski maandamise tehnikate parema toimimise tagamist lähiaastatel; ii) järelevalve järjepidevuse tagamine, kasutades piisavat võrdlusanalüüsi, mis hõlmab IFRS 9 modelleerimist; ning iii) läbipaistvuse suurendamine, tuginedes standardsetele ja võrreldavatele vormidele.
8. Investeerimisühingute direktiivi ja investeerimisühingute määruse osas keskendub EBA oma volituste täitmisele seoses kapitalinõuete ja kapitali koostise, konsolideeritud järelevalve, aruandluse, 3. samba nõuete kohase teabe avalikustamise, krediidasutuste kriteeriumide ja kontsentratsiooniriskiga.
9. Uue pandikirjade direktiivi kohaselt koostab EBA kolm aruannet, mis käsitlevad pandikirjade turu toimivust, kolmandate riikide pandikirjade samaväärsuse hindamist ja tingimuslike kaasrahastamise struktuuride arengut.
10. Paralleelselt riskivähendusmeetmete paketi õigusliku aluse laiendamisega teeb EBA koostööd komisjoni ning hiljem ka kaasseadusandjatega, et toetada Basel III standardite rakendamist ELis, mille puhul pärast EBA nõuande avaldamist 2019. aasta keskel võib õigusloome protsessi allikatena vaja minna täiendavaid tõendeid.

Järelevalvealase ühtsuse ja stressitestimise tõhusate meetodikate ja vahendite pakkumine

11. Riskivähendusmeetmete paketi rakendamisel koos uute ülemaailmsete standardite Euroopas kohaldamise ettevalmistamisega on vaja läbi vaadata 2. samba põhimõtted, et parandada järelevalvealast ühtsust. EBA hakkab pidama konsultatsioone 2. samba läbivaatuste, proportsionaalsuse parema järgimise, 1. sambaga sidususe ning kapitali ja likviidsust käsitlevate põhimõtete kohaldamise tasemete üle.
12. Peamiste usaldatavusnõuete rakendamise jälgimine on kasulik nii pankadele kui ka järelevalvealasele ühtsusele. EBA jätkab omavahendite ja likviidsuse sätete jälgimist, keskendudes kapitali- ja võlainstrumentidele, omakapitali instrumentide seniste õiguste lõpetamisele ja kaalutusõiguse kasutamisele likviidsustehingute valdkonnas likviidsuskordaja arvutamiseks.
13. EBA korraldab ka uue Euroopa Liidu ülese stressitesti kooskõlas oma varasema otsusega viia seda läbi üle aasta. Otsus korralda järgmine ELi-üleline stressitest 2020. aastal oli ajendatud ELi pankade arengu tunnustamisest nende kapitalipositsioonide tugevdamisel. Stressitesti meetodikasse põhjalikke muudatusi ei tehta, mistõttu see jääb piiratud alt-ülespoole stressitestiks. Meetodikat siiski täiustatakse ja sellesse lisatakse pankadelt eelmise testimise ajal saadud põhisoovitused. Pikemas perspektiivis jätkab EBA tööd kõigi asjakohaste sidusrühmadega võimalike põhjalike muudatuste tegemiseks ELi-ülesesse stressitestimise raamistikku.

² IRB tegevuskava vahearuanne: <https://eba.europa.eu/-/eba-publishes-report-on-progress-made-on-its-roadmap-to-repair-irb-models>

Liikumine ELi integreeritud andmekeskuse ja ühtlustatud aruandluse raamistiku suunas

14. EBA eesmärk on viia lõpule EUCLIDI projekti viimane etapp, milles keskendutakse EBA järelevalve andmete platvormi uuendamisele, andmete integreerimisele ja aruandluse jälgimisele. Selle tegevuse kulminatsioonina saab EBA-st ELi-ülene andmekeskus, mis teenindab pädevaid asutusi ja avalikkust. EBA tegeleb ka ELi integreeritud aruandluse raamistiku teostatavusuuringuga.

Rahapesuvastase tegevuse muutmine ELi tõeliseks prioriteediks

15. Koostöös teiste Euroopa järelevalveasutustega tugevdab EBA oma rolli riiklike asutuste tehtavas rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalve valdkonnas, järgides komisjoni teatist rahapesu tõkestamise tegevuskava kohta. EBA aitab kaasa, et tõkestada finantsüsteemi kasutamine rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil:

- a. jätkates oma tööd poliitika väljatöötamisel ning järelevalve rakendamist ja järelevalvealast ühtsust;
- b. tugevdades oma rolli rahapesu ja terrorismi rahastamise riskidega seotud teabe kogumisel, analüüsimisel ja levitamisel ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalves;
- c. olles volitatud nõudma riiklikelt järelevalveasutustelt ELi õiguse võimalike rikkumiste uurimist ning kaaludes konkreetselt asutuselt konkreetse käitumise lõpetamise nõudmist;
- d. viies läbi hindamisi ja vastastikuseid eksperthindamisi riiklike pädevate asutuste meetodite suhtes rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise järelevalves ning kohalike pädevate asutuste riskihindamiste suhtes;
- e. tehes koostööd ja suheldes rahapesu andmebüroodega ning kolmandate riikide osapooltega rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonnas.

Finantsinnovatsiooni ja kestlikkuse kindla arengu toetamine

16. Komisjon avaldas 8. märtsil 2018 ka jätkusuutliku majanduskasvu finantseerimise tegevuskava ning kutsus Euroopa järelevalveasutusi üles toetama selle rakendamist. 2020. aastal jätkab EBA keskkonnaalaste, sotsiaalsete ja üldjuhtimise küsimuste lisamist oma üldtegevusse ning viib lõpule oma ettevalmistustegevuse teise etapi teabe avalikustamise ja riskianalüüsi kestliku rahastamise valdkonnas. Selle tulemusena valmib aruteludokument keskkonnaalaste, sotsiaalsete ja üldjuhtimise kriteeriumide integreerimiseks riskianalüüsi ja järelevalvesse (kapitalinõuete direktiivi ja investeerimisühingute direktiivi kohased volitused). Samuti alustab EBA ettevalmistustegevusega varade liigitamiseks ja usaldatavusnõuete kohaseks käsitlemiseks, lähtudes kestlikkuse perspektiivist (kapitalinõuete määruse ja investeerimisühingute määruse kohased volitused). Lisaks esitab EBA Euroopa järelevalveasutuste ühiskomitee tehnilised standardid teabe avalikustamise kohta (investeerimis- ja nõustamistegevus).

17. EBA jätkab oma finantstehnoloogia tegevuskava väljatöötamist, järgides finantsinnovatsiooni ning tagades, et reguleerimine jääb tehnoloogiliselt neutraalseks, hinnates samas ärimudelite ja reguleerimisala mõju. EBA jätkab Euroopa innovatsiooni soodustava foorumi – European Forum of Innovation Facilitators (EFIF) – tugevdamist. Foorumi eesmärk on soodustada koostööd ja lihtsustada skaleeritavust kogu ELis. Samuti arendab EBA tegevust krüptovarade ja hajusraamatu tehnoloogia valdkonnas ning hindab ühtlustatud raamistiku rakendamise võimalust küberrünnakutele vastupidavuse testimisel.

Kriisilahenduse tegevusraamistiku edendamine

18. Seoses pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse uue direktiiviga täidab EBA oma volitusi, alustades nende ülesannete kiirendamisega, mis on olulised kriisilahenduse raamistiku toimivuseks, näiteks seoses omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõudega (MREL). EBA keskendub teatud praktilistele aspektidele, mis tulenevad kohapealse rakendamise kogemusest ja on vajalikud kriisilahendusotsuste täitmiseks, keskendudes eriti nõudeõiguste teisendamisele.

Muu

19. Oma tarbijasuundumuste aruande 2019 kohaselt jätkab EBA tarbijakaitse edendamist, järgides järelevalvealast ühtsust ja hinnates hoiuste tagamise skeemi rakendamist. Samuti jätkab EBA teise makseteenuste direktiivi tõhusa rakendamise tagamist, sest 2020. aasta on esimene täielik aasta, kus tarbijad saavad kasu suurenenud valikust ja konkurentsist.

20. Euroopa järelevalveasutuste läbivaatamine jõustub 1. jaanuaril 2020 ja EBA tegeleb muudatuste sisseviimisega oma asutamismäärusesse. EBA saab uued rahapesu tõkestamise pädevused (nagu eelnevalt märgitud) ja sisemise sihtotstarbelise komitee sellega tegelemiseks. Lisaks, tekivad uued ülesanded tarbijakaitse ja keskkonnaalaste, sotsiaalsete ja üldjuhtimise tegurite valdkonnas ning tulenevalt EBA tehnilisest rollist samaväärsuse jälgimisel.

EBA ülesanded

21. EBA ülesanne on „luua ELis kogu pangandussektori jaoks ühtne õigus- ja järelevalveraamistik, eesmärgiga tagada tõhus, läbipaistev ja stabiilne ühtne turg, mis toob kasu tarbijatele, ettevõtjatele ja majandusele laiemalt“.
22. Euroopa Pangandusjärelevalve põhiülesanne on aidata siduvate tehniliste standardite ja suuniste vastuvõtmisega kaasa Euroopa ühtsete panganduseeskirjade koostamisele. Ühtsete eeskirjade eesmärk on pakkuda finantseerimisasutustele kogu ELis ühtlustatud usaldatavusnõuete kogumikku, mis aitab luua võrdsed tingimused ning tagada kõrgetasemeline kaitse hoiustajatele, investoritele ja tarbijatele.
23. Euroopa Pangandusjärelevalvel on oluline roll ka järelevalve- ja kriisilahendustavade ühtlustamisel, millega tagatakse usaldatavusnõuete ühtlustatud kohaldamine. Samuti on EBA volitatud hindama ELi pangandussektori riske ja haavatavust, eelkõige korrapäraste riskihindamisaruannete ja kogu ELi hõlmavate stressitestide kaudu.
24. Muud EBA volitustes täpsustatud ülesanded hõlmavad järgmist:
- uurida ELi õiguse väidetavalt väära või ebapiisavat kohaldamist liikmesriikide ametiasutustes;
  - teha individuaalsetele pädevatele asutustele või hädaolukorras olevatele finantseerimisasutustele suunatud otsuseid;
  - vahendada pädevate asutuste erimeelsuste lahendamist piiriülestes olukordades;
  - tegutseda Euroopa Parlamendi, Euroopa Nõukogu ja komisjoni nõustava sõltumatu organina;
  - võtta endale juhtroll läbipaistvuse, lihtsuse ja selguse edendamisel tarbijatele suunatud finantstoodete või -teenuste siseturul.
25. Nende ülesannete täitmiseks on EBA-l volitus koostada mitmeid regulatiivseid ja mitteregulatiivseid dokumente, sealhulgas siduvaid tehnilisi standardeid, suuniseid, soovitusi, arvamusi ja sihtotstarbelisi või regulaarseid aruandeid.